ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՀԱՏՈՐ 1

***

Հ

***

Վերջին չորս տարիների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է հաշվապահական հաշվառման համակարգի բարեփոխումների գործընթացը, որի հիմնական նպատակը նոր տնտեսավարման պայմաններում կազմակերպությունների կողմից այնպիսի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ու ներկայացումն է, որոնք կբավարարեն օգտագործողների բոլոր խմբերի՝ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի, գործունեության ֆինանսական արդյունքների և ֆինանսական վիճակում փոփոխությունների վերաբերյալ անկողմնակալ տեղեկատվություն ստանալու պահանջմունքները:

Հաշվապահական հաշվառման համակարգի բարեփոխումների շրջանակում ընդունվեցին միջազգային ստանդարտների հիման վրա մշակված Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները, կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման նոր հաշվային պլանը, ֆինանսական հաշվետվությունների նոր փաթեթը, հաշվապահական հաշվառման նոր համակարգի մեթոդաբանական սկզբունքներին վերաբերող այլ իրավական ակտեր:

Ընդունվեցին նաև աուդիտորական գործունեությունը կարգավորող աուդիտի ստանդարտները, որոնք սահմանում են աուդիտի և աուդիտին հարակից ծառայությունների իրականացման մեթոդներն ու կարգը, աուդիտորների որակավորմանը, աուդիտի փաստաթղթավորմանը, որակի գնահատմանը, աուդիտորների հաշվետվությունների և եզրակացությունների ձևակերպման կարգին ներկայացվող միասնական պահանջները, նպաստում են աուդիտորական գործունեության մեջ գիտական, մեթոդաբանական և տեխնիկական նվաճումների ներդրմանը, ապահովում են աուդիտի արդյունքների արժանահավատության իրավական երաշխիքները:

Բացի այդ, հաշվապահական «գրադարանը» համալրված էր արդեն հարկային հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրությամբ, մաքսային օրենսդրությամբ, քաղաքացիական օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով, որոնք այս կամ այն կերպ դառնում են ամենօրյա գործածության միջոց: Կուտակված հսկայածավալ տեղեկատվության լաբիրինթոսում, իհարկե, դժվար է ճիշտ ժամանակին և ամբողջական կերպով վերհանել, պարզաբանել կամ ստանալ ծա-

ռացած հարցադրումների բոլոր պատասխանները, հասկանալ այս կամ այն տերմինի իմաստը:

Այդ առումով արդեն հասունացել էր հայաստանյան իրականությանը վերաբերող յուրօրինակ «հավաքածուի» ստեղծման անհրաժեշտությունը, որում մասնագետները (նաև՝ ոչ մասնագետները) հեշտությամբ կգտնեին իրենց հուզող հարցադրումների պատասխանները:

Այդ նպատակն է հետապնդում **«Հաշվապահի համառոտ ուղեցույց» գրքաշարի հինգհատորյակի** ստեղծումը, որում ներկայացված և պարզաբանված են՝

- հաշվապահական հաշվառման օրենսդրության (մասնավորապես՝ հաշվապահական հաշվառման բոլոր ստանդարտների),
- աուդիտորական գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության (մասնավորապես՝ աուդիտի բոլոր ստանդարտների),
- հարկային հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրության (մասնավորապես՝ բոլոր հարկատեսակների),
- մաքսային օրենսդրության,
- քաղաքացիական օրենսդրության,
- բանկային օրենսդրության
- և այլ իրավական ակտերին վերաբերող

մոտ 3000 հասկացություններ, սահմանումներ, կանոններ, սկզբունքներ, եղանակներ, հիմունքներ, մոտեցումներ, ընթացակարգեր (հոդվածներ), ինչպես նաև այն գրականությունները, որոնք ընթերցողը կարող է օգտագործել այդ ամենն ուսումնասիրելիս:

Գրքաշարը հավակնում է դառնալու ոչ միայն հաշվապահների, այլ նաև աուդիտորների, տնտեսագետների, ֆինանսիստների, և, ընդհանրապես, ֆինանսահաշվային ոլորտին ուղղակի կամ անուղղակի առնչություն ունեցողների յուրօրինակ գործնական ուղեցույց-ձեռնարկ: Այն հաջողությամբ կարող է օգտագործվել նաև տնտեսագիտական ուսումնական հաստատություններում՝ դասախոսների և ուսանողների կողմից:

Գրքաշարը կառուցված է այբբենական (բառարանային) սկզբունքով, որը հնարավորություն է ընձեռնում ընթերցողին՝ հեշտությամբ գտնելու հոդվածներին վերաբերող բովանդակային բացատրություններ, պարզաբանումներ, որոնք ներկայացված են առավել հակիրճ, պարզ և մատչելի: Նրանում հատկապես տեղ են գտել այն հոդվածները, որոնք ավելի գործածական են ու հետաքրքրող ընթերցողին, և այնպիսի շարադրանքով, ինչպես սովորաբար այն արտասանվում է: Օրինակ՝ «Ոչ ընթացիկ ակտիվ», ոչ թե «Ակտիվ ոչ ընթացիկ» կամ «Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա» և ոչ թե «Ամորտիզացիա ոչ նյութական ակտիվների» և այլն:

Հոդվածները հիմնականում ներկայացված են եզակի թվով, բայց այդպիսիք չգտնելու դեպքում փորձենք փնտրել հոգնակի թվով կամ այլ հնարավոր շարադրանքով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հ

Համադրելի տեղեկատվություն 20
Համադրելի չվերահսկվող գնի մեթոդ.......... 20
Համալիր ձեռնարկատիրական գործունեության թույլտվության պայմանագիր.......... 20
Համալիր ստուգում 20
Համախառն արտադրանք 21
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 21
Համախմբման ընթացակարգերը.......... 21
Համախմբված բյուջե 22
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություն 22
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների գործողության ոլորտը 22
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը 23
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը.......... 23
Համախմբում.......... 23
Համախմբումից բացառված դուստր ընկերությունում կատարված ներդրումների հաշվառումը մայր կազմակերպության առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում.......... 24
Համաձայնագիր 24
Համաձայնեցված ընթացակարգեր 24
Համաձայնեցված ընթացակարգերի իրականացման աշխատանքները.......... 25
Համամասնական համախմբում.......... 25
Համամրցակցային համաձայնություններ.......... 25
Համայնքային բյուջե.......... 26
Համապատասխանեցում.......... 26
Համապատասխանություն 26

Համառոտ (խտացված) ֆինանսական հաշվետվություն 26
Համատեղ գործունեություն 26
Համատեղ ձեռնարկման օպերատորի վարձատրությունը........................ 26
Համատեղ ձեռնարկող 27
Համատեղ ձեռնարկում 27
Համատեղ ձեռնարկումների ձևերը... 27
Համատեղ ձեռնարկումում մասնակցության ներկայացումը ներդրողի ֆինանսական հաշվետվությունում 27
Համատեղ ձեռնարկումում ներդրող.. 28
Համատեղ ձեռնարկումում պայմանագրային կարգավորումը 28
Համատեղ սեփականություն 29
Համատեղ վերահսկողություն.. 29
Համատեղ վերահսկվող ակտիվ 29
Համատեղ վերահսկվող ակտիվի ներկայացումը..................................... 30
Համատեղ վերահսկվող գործառնության ներկայացումը......................... 31
Համատեղ վերահսկվող գործառնություն.. 31
Համատեղ վերահսկվող միավոր 32
Համեմատական տեղեկագիր 32
Համեմատելի տեղեկատվություն 32
Հայաստանի Հանրապետության արժեթղթերի շուկա.............................. 32
Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտ 33
«Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող դիզելային վառելիքի և բենզինի համար հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենք..... 33
Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող դիզելային վառելիքի և բենզինի համար հաստատագրված վճարների չափը.. 33
Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող դիզելային վառելիքի և բենզինի համար հաստատագրված վճար վճարողները.................................... 33
Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող դիզելային վառելիքի և բենզինի համար հաստատագրված վճարների վճարումը................................ 33
«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենք.. 34

Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա (ՀՀԱԱ) .. 34
Հայաստանյան աղբյուրներից ստացված եկամուտները 34
Հայկական դրամ 35
Հայտարարված բաժնետոմս.. 35
Հայցային վաղեմության ժամկետ.. 36
Հայցային վաղեմության ժամկետի հաշվարկը 36
Հայցային վաղեմության ժամկետը կասեցնելը 36
Հայցային վաղեմություն 37
Հանձնարարության պայմանագիր... 37
Հանձնման-ընդունման ակտ 37
Հանձնվող փաստաթղթերի ռեեստր.. 37
Հաշիվ... 37
Հաշիվ-ապրանքագիր 38
Հաշմանդամներին տրվող վճարումները.. 42
Հաշվային չափիչներ.. 42
Հաշվային պլան... 42
Հաշվային (հաշվառման) փաստաթղթեր 43
Հաշվանցման գլխավոր համաձայնություն 43
Հաշվանցում 43
Հաշվապահ 45
Հաշվապահական գրանցում 45
Հաշվապահական ծառայություն 45
Հաշվապահական հաշիվ... 45
Հաշվապահական հաշիվների դաս.. 46
Հաշվապահական հաշիվների դասակարգումը... 46
Հաշվապահական հաշիվների խումբ 47
Հաշվապահական հաշիվների կոդավորում... 47
Հաշվապահական հաշիվների համակարգ 47
Հաշվապահական հաշիվների թղթակցություն 47
Հաշվապահական հաշիվներում գրանցումների կատարումը.................. 48
Հաշվապահական հաշվառման ազգային ստանդարտ............................. 48
Հաշվապահական հաշվառման առարկան 48

Հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխության ներկայացումը 48
Հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն 48
Հաշվապահական հաշվառման գնահատում 49
Հաշվապահական հաշվառման գրանցամատյան 49
Հաշվապահական հաշվառման գրանցամատյանների դասակարգումը 50
Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը 52
Հաշվապահական հաշվառման համակարգ 52
Հաշվապահական հաշվառման հաշիվ 52
Հաշվապահական հաշվառման հաշվեգրման սկզբունք 52
Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների ցանկ 53
«Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենք 80
«Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի գործողության ոլորտը 80
Հաշվապահական հաշվառման մասին օրենսդրություն 80
Հաշվապահական հաշվառման մեթոդ 80
Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտ 83
Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտ 83
Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի ընդունումը 83
Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի ուժի մեջ մտնելը 83
Հաշվապահական հաշվառման վարման հիմնական կանոնները 83
Հաշվապահական հաշվառման վարում 84
Հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի պահպանում 84
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով կատարվող բացահայտումներ 84
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կոնկրետ մոտեցումը 85
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մշակումը և կիրառումը 85
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ներկայացումը 86

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխության թույլատրելի այլընտրանքային մոտեցում 86
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխության հիմնական մոտեցում 87
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն..... 87
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն 88
Հաշվապահական հաշվառում 88
Հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվությունների կազմելու սկզբունքներ 88
Հաշվապահական հաշվեկշիռ... 89
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվ 93
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով գործարքների գծով տեղեկագրություն.. 93
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր 93
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող ճշգրտող դեպք 94
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող ճշգրտող դեպքի ներկայացումը 94
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող չճշգրտող դեպք 95
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող ճշգրտող դեպքի ներկայացումը 95
Հաշվապահական հաշվեկշռի հոդվածները 96
Հաշվապահական հաշվեկշռում դասակարգումը...................................... 96
Հաշվապահական հաշվեկշռում տեղի ունեցող փոփոխությունները 97
Հաշվապահական հաշետվություն... 98
Հաշվապահական ձևակերպում.. 98
Հաշվապահական շահույթ (վնաս) 98
Հաշվապահական տեղեկատվության գաղտնիություն............................ 98
Հաշվապահություն 98
Հաշվառման գնահատման փոփոխություն.. 99
Հաշվառման գնահատում 99
Հաշվառում 99
Հաշվարկային համակարգ 99

Հաշվարկային հաշիվ 99
Հաշվարկային փոխարժեք 99
Հաշվարկային փոխարժեքի սահմանման անուղղակի մեթոդ 99
Հաշվարկային փոխարժեքի սահմանման մեթոդ 99
Հաշվարկային փոխարժեքի սահմանման ուղղակի մեթոդ 100
Հաշվեգրման մեթոդով հաշվառում 100
Հաշվեգրում 100
Հաշվեկշիռ 100
Հաշվեկշռային արժեք 101
Հաշվեկշռային հաշիվ 101
Հաշվեկշռային հոդված 101
Հաշվեկշռային շահույթ (վնաս) 101
Հաշվեկշռի ամսաթիվ 101
Հաշվեմնացորդ 101
Հաշվենկատություն 101
Հաշվեստուգում 102
Հաշվետվական արժույթ 102
Հաշվետվություն 102
Հաշվետու անձ 102
Հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտ (ծախս) 102
Հաշվետու սեգմենտ 102
Հաշվետու սեգմենտի որոշում 103
Հաշվետու տարի 103
Հաշվեքննություն 103
Հասանելիք թոշակային հատուցումների ակտուարային ներկա արժեք 103
Հասանելիք թոշակային հատուցումների ակտուարային ներկա արժեքի հաշվարկում 104
Հասարակ պահեստային վկայագիր 104
Հասարակական կազմակերպություն 104
Հասարակական միավորում 105
Հաստատագրված գնով պայմանագիր 105

Հաստատագրված գնով պայմանագրի արդյունքի գնահատումը............ 105
Հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումներ 105
Հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումների բաշխումը............ 106
Հաստատագրված վճար 106
Հաստատագրված վճարի հարկման բազան 106
«Հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենք.................................. 106
Հաստատագրված վճարի վճարման կարգը և ժամկետները 106
Հաստատագրված վճարով հարկվող օբյեկտ.. 107
Հասույթ... 107
Հասույթի տեսակները 107
Հասույթի ճանաչում 108
Հասույթի չափում.. 109
Հավելագին 109
Հատուկ սննդի համար կատարված ծախս 109
Հատույցադրույք 109
Հատուցելի պայմանագիր... 109
Հատուցման իրական արժեք.. 109
Հատուցում.. 110
Հարադրում (հարաբերակցում) 110
«Հարատև» պարտքային գործիք.. 110
Հարկ 110
Հարկ վճարողի իրավունքները 111
Հարկ վճարողի պարտավորությունները 111
Հարկային արտոնություն 112
Հարկային բազա.. 113
Հարկային գործակալ.. 113
Հարկային դրույք 113
Հարկային համակարգ 113
Հարկային հաշիվ... 113
Հարկային հաշվառման (շահութահարկի հաշվարկման)
քաղաքականություն.. 114
Հարկային հաշվառում 114

Հարկային հարաբերությունների կարգավորում 115
Հարկային պարտավորության դադարում 115
Հարկային պարտավորություն 115
Հարկային պարտավորություններից ավել բյուջե վճարված գումարները
հարկ վճարողին վերադարձնելու կարգը 116
Հարկային տեսչության պաշտոնատար անձանց գործողությունների գանգատարկումը 116
Հարկատուի գործունեությունից վնասները 117
Հարկերի հաշվարկման և վճարման կազի նկատմամբ հսկողություն...... 117
«Հարկերի մասին» ՀՀ օրենք 117
Հարկերի պլանավորում 117
Հարկերի վճարում... 118
Հարկերի տեսակները.. 118
Հարկի գծով ծախս (հարկի գծով եկամուտ (փոխհատուցում)) 118
Հարկի դրույք.. 119
Հարկման ռեժիմ.. 119
Հարկվող ժամանակավոր տարբերություն.. 119
Հարկվող շահույթ (հարկային վնաս).. 119
Հարկվող տնտեսական օգուտ.. 120
ՀԴՄ... 120
Հեղինակային իրավունք 120
Հեղինակային վկայագիր.. 120
Հեջավորման գործիք... 120
Հեջավորման փոխհարաբերություն 120
Հեջավորված հոդված... 121
Հեջավորում 122
Հեջի արդյունավետության գնահատում 122
Հեջի արդյունավետություն 123
Հետ կանչվող ակրեդիտիվ 123
Հետ չկանչվող ակրեդիտիվ.. 123
Հետագա ծախսում 123
Հետագա չափում 123

Հետադարձ ձեռքբերում 123
Հետադարձ վարձակալություն 124
Հետազոտություն 124
Հետաձգված գնման պայմանագիր 124
Հետաձգված եկամուտ 124
Հետաձգված ծախս 124
Հետաձգված հարկ 124
Հետաձգված հարկային ակտիվ 125
Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչումը 125
Հետաձգված հարկային ակտիվի չափում 126
Հետաձգված հարկային պարտավորության ճանաչումը 126
Հետաձգված հարկային պարտավորության չափում 127
Հետաձգված հարկային պարտավորություն 127
Հետաձգված հարկերի հաշվանցում 127
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (եկամուտ (փոխհատուցում)) 127
Հետաձգված հարկի ճանաչումը 127
Հետաձգված հարկի չափումը 128
Հետաշխատանքային հատուցում 128
Հետաշխատանքային հատուցումների գծով պարտականության զեղչման դրույք 128
Հետաշխատանքային հատուցումների գծով պարտականության չափում 129
Հետաշխատանքային հատուցումների պլան 129
Հետաշխատանքային հատուցումների պլանի դասակարգում 129
Հետգնման պայմանագիր (ռեպո պայմանագիր) 130
Հետգնված բաժնետոմսեր 130
Հետևողականություն 130
Հիմնադրամ 131
Հիմնական աուդիտոր 131
Հիմնական միջոց 131
Հիմնական միջոցների արժեզրկում 132
Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչները 132

Հիմնական միջոցների գույքագրման արդյունքների համեմատական տեղեկագիր 132
Հիմնական միջոցների գույքագրման ցուցակ 135
Հիմնական միջոցների գույքային ցուցակ 135
Հիմնական միջոցների դաս 141
Հիմնական միջոցների դասակարգում 141
Հիմնական միջոցների դուրսգրման ակտ 142
Հիմնական միջոցների հաշվառման գույքային քարտ 145
Հիմնական միջոցների հաշվառման գույքային քարտերի գրանցման մատյան 145
Հիմնական միջոցների հետագա չափում 150
Հիմնական միջոցների ճանաչում 150
Հիմնական միջոցների մաշվածության գործակից 150
Հիմնական միջոցների մաշվածություն 150
Հիմնական միջոցների շահագործման հանձնման-ընդունման ակտ 151
Հիմնական միջոցների շահագործումից հանման ակտ 154
Հիմնական միջոցների շարժի մատյան 157
Հիմնական միջոցների ներքին տեղափոխման ակտ (բեռնագիր) 157
Հիմնական միջոցների սկզբնական ճանաչմանը հաջորդող չափում 162
Հիմնական միջոցների սկզբնական ճանաչմանը հաջորդող չափման հիմնական մոտեցում 162
Հիմնական միջոցների սկզբնական ճանաչմանը հաջորդող չափման թույլատրելի այլընտրանքային մոտեցում 162
Հիմնական միջոցների սկզբնական հաշվառման փաստաթղթեր և գրանցամատյաններ 163
Հիմնական միջոցների սկզբնական չափում 163
Հիմնական միջոցների վերագնահատման հաշվառում 163
Հիմնական միջոցների վերականգնման արժեք 164
Հիմնական միջոցների վրա կատարվող հետագա ծախսում 164
Հիմնական միջոցների, տեղակայման ենթակա սարքավորումների թերությունների բացահայտման ակտ 165
Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության գնահատումը 168
Հիմնական միջոցների ֆինանսական և հարկային հաշվառումների տարբերություն 168
Հիմնական միջոցների և տեղակայման ենթակա սարքավորումների ընդունման ակտ 169

Հիմնական միջոցների և տեղակայման ենթակա սարքավորումների սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերի և գրանցամատյանների օրինակելի ձևերը և դրանց ցուցումները հաստատելու մասին հրահանգ 173
Հիմնական մոտեցում 173
Հիմնարար գիտահետազոտական աշխատանք 173
Հիմնարկ 174
Հիփոթեք 174
Հիփոթեքի պայմանագիր 174
ՀՀ արժեթղթերի շուկա 174
ՀՀ արժույթ 175
ՀՀ Կենտրոնական բանկ 175
ՀՀ բանկային համակարգ 175
ՀՀ բյուջետային համակարգ 175
ՀՀ Կենտրոնական բանկի կապիտալ 175
ՀՀ Կենտրոնական բանկի խնդիրները 176
ՀՀ Կենտրոնական բանկի հիմնական խնդիրը 176
ՀՀ Կենտրոնական բանկի կանոնակարգ 176
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխվող պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը 176
ՀՀ մաքսային սահման 177
ՀՀ մաքսային սահմանով տեղափոխում 177
ՀՀ մաքսային տարածք 177
ՀՀ մաքսային օրենսդրություն 177
ՀՀ միջազգային հարկային պայմանագիր (համաձայնագիր) 177
ՀՀ միջազգային պայմանագիր 178
ՀՀ միջազգային պայմանագրի կիրառում 178
ՀՀ միջազգային պայմանագրի տեսակները 178
ՀՀ քաղաքացիական օրենսդրությամբ կարգավորվող հարաբերությունները 179
ՀՀ քաղաքացիական օրենսդրություն 179
ՀՀԱԱ 179

ՀՀՀՀՍ 180
ՀՀՀՀՍ-ների համապատասխանություն 181
ՀՀՀՀՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» 181
ՀՀՀՀՍ 2 «Պաշարներ»... 182
ՀՀՀՀՍ 4 «Մաշվածության հաշվառում».. 183
ՀՀՀՀՍ 7 «Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին»..... 183
ՀՀՀՀՍ 8 «Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ կամ վնաս, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ»...................................... 184
ՀՀՀՀՍ 10 «Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր».. 185
ՀՀՀՀՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր» 186
ՀՀՀՀՍ 12 «Շահութահարկ» 186
ՀՀՀՀՍ 14 «Սեգմենտային հաշվետվություններ».................................. 187
ՀՀՀՀՍ 16 «Հիմնական միջոցներ».. 189
ՀՀՀՀՍ 17 «Վարձակալություն» 190
ՀՀՀՀՍ 18 «Հասույթ» 190
ՀՀՀՀՍ 19 «Աշխատակիցների հատուցումներ» 192
ՀՀՀՀՍ 20 «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» 193
ՀՀՀՀՍ 21 «Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները» 193
ՀՀՀՀՍ 22 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ»........ 194
ՀՀՀՀՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ»... 196
ՀՀՀՀՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում».............................. 196
ՀՀՀՀՍ 26 «Թոշակային հատուցումների պլանների հաշվապահական հաշվառումն ու հաշվետվությունը»........................ 198
ՀՀՀՀՍ 27 «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և դուստր ընկերություններում ներդրումների հաշվառում» 199
ՀՀՀՀՍ 28 «Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառում».. 199
ՀՀՀՀՍ 29 «Ֆինանսական հաշվետվությունները գերսղաճային տնտեսություններում».. 199

ՀՀՀՀՄ 30 «Բանկերի և նմանատիպ ֆինանսական հաստատությունների ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտում» 201
ՀՀՀՀՄ 31 «Համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցության արտացոլումը ֆինանսական հաշվետվություններում».. 202
ՀՀՀՀՄ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումը և ներկայացումը» 202
ՀՀՀՀՄ 33 «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ»......................... 204
ՀՀՀՀՄ 34 «Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ»................. 206
ՀՀՀՀՄ 35 «Ընդհատվող գործառնություններ» 207
ՀՀՀՀՄ 36 «Ակտիվների արժեզրկում»... 207
ՀՀՀՀՄ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ».. 209
ՀՀՀՀՄ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ» 210
ՀՀՀՀՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» 212
ՀՀՀՀՄ 40 «Ներդրումային գույք» 215
ՀՀՀՀՄ-ի ընդունում 216
Հղիության և ծննդաբերության միանվագ նպաստ 216
Հողված 217
Հողվածների վերադասակարգում... 217
Հող, հողամաս 217
Հողային կադաստր 217
Հողի հարկ 217
Հողի հարկ վճարողները.. 217
Հողի հարկով հարկվող օբյեկտ 218
Հուք.. 218
Հսկիչ դրամարկղային մեքենա (ՀԴՄ) 218
ՀՎՀՀ 219
Հրապարակային պայմանագիր 219
Հրահանգ 220
Հրաժարագին... 220